

таких як збереження ресурсів, соціальна інклюзія та покращення якості життя. Використання сучасних методів, таких як антропометричні вимірювання, фізіологічні тести, психологічні оцінки, генетичні дослідження та штучний інтелект, дозволяє значно підвищити точність відбору талановитих спортсменів. Це не лише сприяє досягненню високих спортивних результатів, але й забезпечує рівний доступ до можливостей розвитку для всіх, що є важливою складовою сталого розвитку суспільства.

Література:

1. Вальченко О. Б., Ільченко В. М. Виникнення та аналіз поняття «сталий розвиток» Вісник ДДФА: Економічні науки. 2011. №1. [Електронне видання] URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/1506>.

2. Коренева І. М. Орієнтири впровадження освіти для сталого розвитку у вищу педагогічну освіту: сутність та принципи сталого розвитку. Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. 2018. № 2(109), С. 65-70.

ТРАВМОІНФОРМОВАНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ДУХОВНА ЕКОСИСТЕМА ВІДНОВЛЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я УКРАЇНЦІВ

Растригіна А.М.

*ЦДУ ім. В. Винниченка
rastrygina.alla@gmail.com*

Актуальність звернення до проблеми відновлення метального здоров'я українців є незаперечною, оскільки на третьому році війни, розв'язаної російськими окупантами, питання захисту України як на системному рівні, тобто, всіх складових державності, так і на рівні підтримки та відновлення головного ресурсу країни – її громадян, постає особливо гостро. За даними соціологічних досліджень, станом на сьогодні вже більше 90 % мешканців України потерпають від посттравматичної депресії, пов'язаної з війною, серед яких діти є найбільш уразливою ланкою[1]. Тож перед освітньою галуззю постала невідкладна потреба у розробці й запровадженні на всіх її рівнях нової моделі освіти і виховання молодого покоління, де б відновлення цілісності особистості та підтримка ментального здоров'я тих, хто навчається й тих, хто навчає, саме на педагогічному рівні, стали першочерговим завданням й обов'язковою складовою навчально-виховного процесу. І перш за все, це стосується мистецько-педагогічної освіти, провідною тенденцією підвищення якості якої стає створення у мистецькому освітньому просторі духовної екосистеми, спрямованої на професійну підтримку ментального здоров'я дітей і дорослих. Оскільки завдяки саме мистецтву карбуються ментальні характеристики народу, передається із покоління в покоління й зберігається культурний код нації, вибудовується духовна екосистема, на засадах якої гартуватиметься метальне здоров'я сучасних українців. Відтак, рестарт мистецько-педагогічної освіти в умовах війни, наряду з наданням традиційних освітніх послуг має оволодіти й інструментарієм збереження ментального здоров'я сучасного покоління українців на неклінічному рівні [3]. Тож сфера наших наукових інтересів пов'язана із дослідженням травмоінформованого мистецтва як духовної екосистеми, що забезпечує відновлення й підтримку ментального здоров'я молодого покоління на педагогічних засадах. А окреслення покрокової організації процесу реконструкції системи підготовки фахівців мистецького профілю на предмет розширення меж їхньої професійної діяльності в майбутньому на основі набуття здатності до травмоінформованої допомоги через мистецтво задля відновлення і підтримки ментального здоров'я воєнного покоління українців як основи збереження й зміцнення генофонду нації, складає **мету** представлених на загал наукових матеріалів.

Організація та результати дослідження. У сучасному соціокультурному устрої в цілому й освітянському зокрема, відбуваються суттєві зміни вектору застосування тих чи інших понять і термінів, які з часом можуть застарівати або навпаки, розширюватися й конкретизуватися у процесі наукових досліджень. Тож перш ніж перейти до висвітлення процесу покрокової організації процесу оновлення системи підготовки майбутніх фахівців-музикантів у контексті травмоінформованої допомоги через мистецтво, коротко конкретизуємо понятійне поле використовуваних нами категорій задля валідації їхнього застосування.

Так, у розробці оновленої стратегії, ми послуговуємося терміном *арт-комунікації* (*art-communications*) саме у множині, маючи на увазі комплекс різноманітних комунікаційних технологій (цифрове мистецтво, івент-технології, арт-менеджмент) та арт-терапевтичних технологій, котрі забезпечують передачу інформації засобами різних видів мистецтва. Оскільки мистецький освітній простір є тим середовищем, де наразі виникає велика кількість комунікативних зв'язків, нових форм і видів різного роду й спрямування художніх комунікацій, інструментом виміру доцільності існування яких стає їх затребуваність у соціумі й особливо під час війни. *Травмоінформоване мистецтво* ми розуміємо як важливий інструмент для відновлення ментального здоров'я, основними складовими якого є: емоційне вираження (зняття стресу через музику, коли словами неможливо); соціальна підтримка (арт-терапія, спільна робота); прояв здатності до творчості (підвищення самооцінки, впевненості у власних силах); внутрішній ресурс особистості (сприяє подоланню наслідків травми та особистісному зростанню). *Духовна екосистема* розглядається як спеціально організоване середовище, побудоване на взаємозв'язку мистецтва як засобу вираження емоцій і переживань та ментального здоров'я, що відновлюється через творчість, різноманітні практики та взаємодію з іншими людьми, які поділяють схожі цінності та інтереси.

Досягнення загальної мети щодо реконструкції системи підготовки сучасного фахівця-музиканта здійснювалось через розв'язання наступних завдань: створення комунікаційної платформи для співпраці між британськими науковцями та ЦДУ ім. В. Винниченка за авторською програмою професора Н. Осборна "Арт-комунікації та травмоінформована допомога через мистецтво" [2]; імплементація матеріалів з травмоінформованого мистецтва у підготовку майбутніх фахівців-музикантів; упровадження з поточного навчального року у підготовку здобувачів бакалаврського й магістерського рівнів нової ОПП "Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво). Арт комунікації" та внесення відповідних освітніх компонентів у навчальні плани; створення сертифікатних програм з травмоінформованої допомоги для здобувачів вищої освіти та педагогічних працівників ЗЗСО та розширення змісту курсів підвищення кваліфікації для науково-педагогічних працівників за рахунок запровадження міждисциплінарного модулю з травмоінформованої допомоги через арт-комунікаційну взаємодію; досягнуто домовленості про співпрацю з провідними науковцями Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих та Інституту проблем виховання НАПН України.

Висновки. Узагальнюючи зазначимо, що проблема травмоінформованого мистецтва як духовної екосистеми відновлення ментального здоров'я українців, може стати компонентною складовою у розробці, в межах нашої науково-дослідницької лабораторії, концептуальної ідеї щодо започаткування у мистецько-педагогічній освіті *інноваційного напрямку - травмоінформованої мистецької педагогіки* для відновлення метального (а можливо й фізичного) здоров'я дітей й української нації в цілому. Тож перспективи подальших наукових розвідок ми пов'язуємо з розробкою *педагогічних основ, технологій і практик травмоінформованого мистецтва* як духовної екосистеми відновлення ментального здоров'я, котрі мають *неклінічну* спрямованість, доступні для освоєння вчителями-музикантами, ефективні для розширення меж майбутньої професійної здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014. «Середня освіта (Мистецтво.

Музичне мистецтво)» та можуть стати у нагоді для майбутніх фахівців інших спеціальностей мистецького профілю.

Література:

1. Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?» за ініціативою Олени Зеленської. Режим доступу: https://center.dii.gov.ua/blog/vseukrainska-programa-mentalnogo_zdorova-ti-ak-za-iniciativou-oleni-zelensko
2. Матеріали міжнародного проекту з британськими колегами «Арт-комунікації та травмоінформоване мистецтво». Режим доступу: <https://artherapyforce.com.ua/en/resource/henry-redwood-s-lecture-on-participatory-and-creative-approaches-to-community-building/>
3. Растрігіна А.М. Підготовка майбутніх педагогів-музикантів до травмоінформованої допомоги через арт-комунікації. Сучасна освіта в Україні: особливості розвитку в умовах воєнного стану та повоєнні перспективи: колективна монографія [електронне видання] / за заг. редакцією проф. Я. В. Галети; наук. ред. проф. Т. Я. Довга. Дніпро: Середняк Т. К., 2024. С.73-92.

НЕЙРОНАУКОВІ АСПЕКТИ РОЗУМІННЯ ТА РОЗВИТКУ СПРИЙНЯТЛИВОСТІ ДО НОВОГО

Сас Н.М.

*Федеральний інститут Парана м.Курітіба, Бразилія
sasnat2008@gmail.com*

За визначенням, сприйнятливність до нового – це здатність особистості сприймати ознаки нового (майбутнього) і керуватися сформованим уявленням (свідомо чи несвідомо) у своїй практичній діяльності. Сприйнятливність до нового – це ступінь відносного випередження індивідом інших членів своєї суспільної системи в сприйнятті нових ідей, явищ, відкриттів, які будуть визначати майбутнє (Sas N. (2023)).

Нами виокремлюються зовнішні і внутрішні чинники, які уможливають сприйнятливність до нового.

Зовнішні чинники – сприймання та відчуття, на основі яких, інформація про предмети і явища, об'єкти та їх властивості, сполучається в сенсорний образ та інтерпретується як інформація породжена об'єктами або подіями оточуючого середовища.

До внутрішніх чинників, на нашу думку, слід віднести сукупність нейронів, які з'єднуються в нейронні ланцюги, які об'єднуються в нейронні ансамблі, які, в свою чергу, формують нейронні мережі, волокна яких простягаються по всьому тілу і утворюють основу сприйнятливності до нового так само, як навчання, пам'яті, поведінки, сприйняття та свідомості.

Біологічні основи сприйняття та свідомості були описані Е. Кенделом (Kandel E. (2012)). Стратегії та прийоми, які допоможуть досягати піку розумових здібностей та продуктивності через мозкоцентричний (тобто підлаштований до потреб мозку) раціон, креативність, сон, пам'ять розкрив Р. Джандіал (Jandial R. (2019)).

Сучасні досягнення вітчизняної нейронауки, зокрема такі актуальні питання як, проблеми семантичних та семіотичних аспектів кореляції культури та свідомості, кореляції свідомості та мови, перцепції та мислення, природи свідомості, інтенціональності свідомості, свідомого досвіду, несвідомого та підсвідомого розглядаються на науково-практичних конференціях різного рівня (Свідомість, мозок, мова(2018)).